Sygn. akt V CSK 457/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku H. M.
przy uczestnictwie K. N., K. Ł., B. P., H. P., J. P., W. G., T. M. i K. M.
o wpis w dziale I,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 11 kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 5 marca 2018 r., sygn. akt II Ca […],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398^9 § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398^4 § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398^9 § 1 k.p.c.

Wnioskodawca wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398^9 § 1 pkt 1 k.p.c.), któremu nadał formę pytań: „- czy w świetle przepisu art. 27 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece dane zawarte w katastrze nieruchomości stanowią samoistną podstawę dla sprostowania oznaczenia nieruchomości w księdze wieczystej; - czy wykaz synchronizacyjny stanowi inny dokument w rozumieniu art. 27 ust. 3 tej ustawy, na podstawie którego można dokonać sprostowania oznaczenia nieruchomości w księdze wieczystej.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398^3 § 3 i art. 398^{13} § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem sformułowany przez powoda nie ma cech określonych wyżej. Odnosząc się najpierw do kwestii dopuszczalności skargi kasacyjnej należy wskazać, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego przeważa pogląd o niedopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o sprostowanie wpisu w dziale I księgi wieczystej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 stycznia 1998 r., II CKN 529/97, OSNC 1998, nr 7-8, poz. 128, z 17 grudnia 2001 r., IV CKN 1369/00, nie publ. oraz z 13 listopada 2014 r., V CZ 74/14, nie publ.) ponieważ wpis prostujący w księdze wieczystej oznaczenie nieruchomości na podstawie danych z katastru nieruchomości nie przesądza prawa własności, nie jest objęty wiarą publiczną ksiąg wieczystych i nie powoduje także niezgodności treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. W orzecznictwie Sądu Najwyższego możliwość wniesienia skargi kasacyjnej od

orzeczeń dotyczących oznaczenia nieruchomości w księdze wieczystej dopuszczono w wyjątkowych przypadkach. Dotyczyło to sytuacji, w której nowego oznaczenia nieruchomości dokonano w następstwie zmiany granic, a nie nowych, dokładniejszych pomiarów nieruchomości (por. postanowienie z 15 kwietnia 1997 r., I CKN 26/97, OSNC 1997, Nr 11, poz. 167). Przyjęto także, że jeżeli oznaczenie w dziale I-0 księgi wieczystej jest tego rodzaju, że obejmuje część gruntu lub innej rzeczy będącej przedmiotem wpisanego prawa nie należącą do uprawnionego z księgi wieczystej, lecz stanowiącą przedmiot cudzego prawa, to żądanie wykreślenia wpisu w dziale I-0 nie dotyczy tylko sprostowania danych faktycznych, lecz zmierza do ustalenia zakresu prawa przysługującego uprawnionemu w celu uzyskania zgodności pomiędzy stanem prawnym wynikającym z wpisu w dziale II księgi wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym, którego przedmiot i zakres wyraża dział I-0. W takim przypadku wykreślenie oznaczenia ujawnionego w dziale I-0 danej księgi wieczystej musi być postrzegane jako dotyczące praw osoby wpisanej w dziale II tej księgi wieczystej oraz praw osoby trzeciej dotychczas w księdze wieczystej nieujawnionej i nie może być wynikiem sprostowania w trybie art. 626^{13} § 2 k.p.c. lub art. 27 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (u.k.w.h.), lecz wymaga uzgodnienia na podstawie art. 10 u.k.w.h. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 listopada 2006 r., V CSK 284/06, nie publ., postanowienie SN z 18 listopada 1971 r. III CRN 338/71, OSNC 1972, nr 6, poz. 110, uzasadnienie uchwały SN z 27 grudnia 1994 r. III CZP 158/94, OSNC 1995, nr 4, poz. 59).

W niniejszej sprawie wniosek o zmianę wpisu w dziale I księgi wieczystej został oddalony, ponieważ Sądy orzekające uznały, że zmierzał on w rzeczywistości nie do zmiany oznaczenia działek, a do ujawnienia zmian własnościowych, które miałyby mieć oparcie wyłącznie na dokumentach geodezyjnych (działka […]/1 powstała z połączenia działek […] oraz [X.] i [Y.], które nigdy nie były wpisane w tej księdze wieczystej i co do których nie wiadomo kto był ich właścicielem przed opracowaniem dokumentacji geodezyjnej mającej być podstawą żądanego wpisu). Zmiana przedmiotu dla prawa własności wnioskodawcy i uczestników mogłaby mieć oparcie w niektórych rodzajach aktów administracyjnych, a nie tylko w czynności prawnej. Podstawę dla zmian własnościowych oczywiście mogłaby zatem stanowić ostateczna decyzja scaleniowa, ale wnioskodawca zaprzeczył tezie, że taka decyzja została

wydana w odniesieniu do obszaru, na którym położona jest nieruchomość objęta księgą wieczystą KW […], a jako podstawę zmiany własnościowej wskazał decyzję Naczelnika Gminy w P. z 6 czerwca 1975 r. w sprawie zmian użytków rolnych i klas gruntów. Przedmiot postępowania w sprawie, w której miała zapaść decyzja powołana przez wnioskodawcę w uzasadnieniu skargi kasacyjnej zdaje się wykluczać możliwość przeprowadzenia przez jej wydanie zmian własnościowych w odniesieniu do nieruchomości, których dotyczyła, ale weryfikacja tego wstępnego założenia nie jest możliwa, gdyż decyzja ta nie została dołączona do wniosku.

Skonfrontowanie sformułowanych przez powoda zagadnień prawnych z uzasadnieniem zaskarżonego orzeczenia wskazuje, że pozostają one w całkowitym oderwaniu od ustalonego stanu faktycznego, a ich rozstrzygnięcie nie jest możliwe na tle okoliczności przedmiotowej sprawy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398^9 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

aj
[aw]